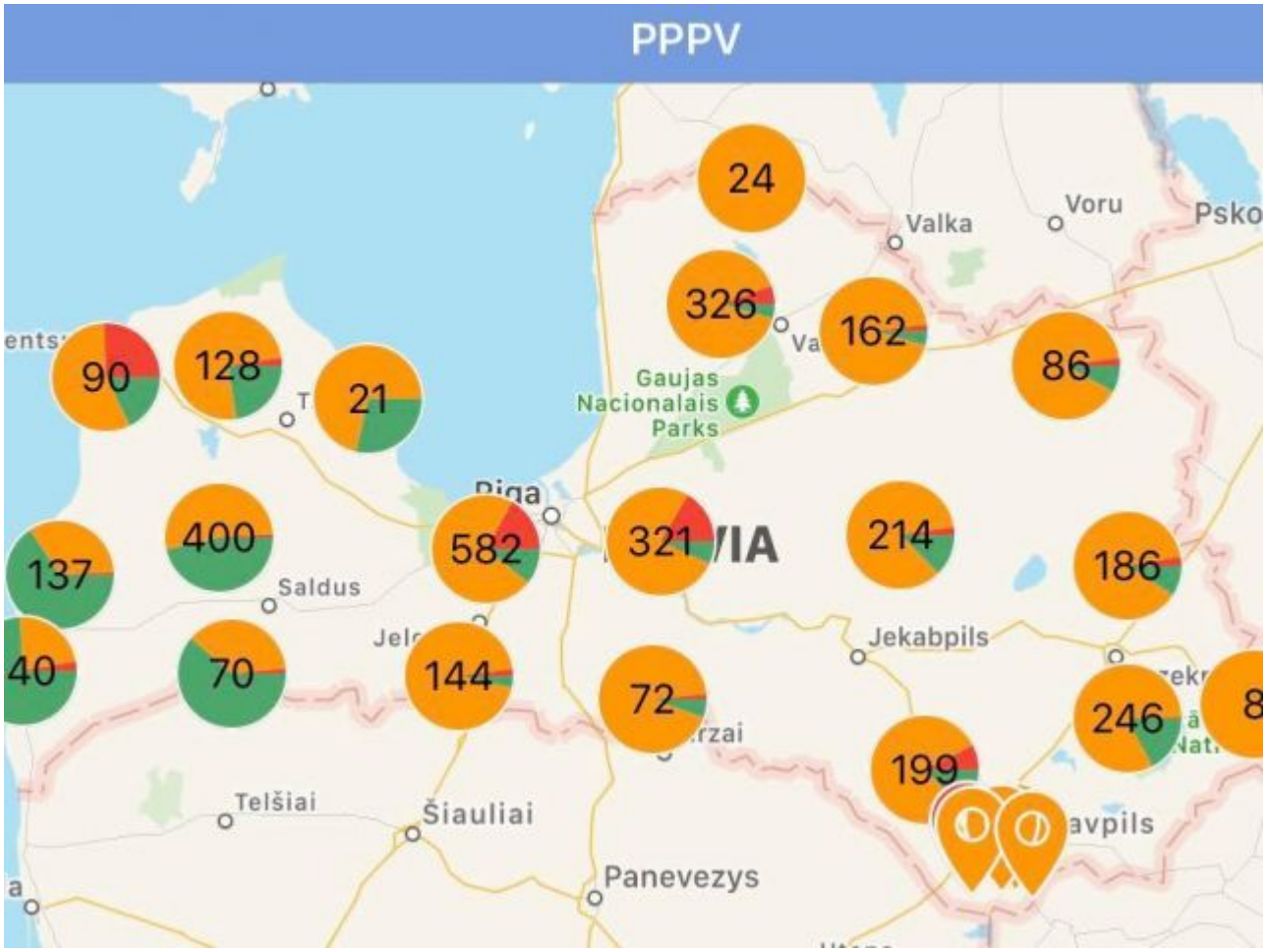
Latvijā ir izveidota jauna piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu datu bāze un mobilā lietotne

Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra izstrādātajā **piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu (PPPV) datu bāzē** ir apkopota informācija par vairāk kā 3500 vietām (241 – piesārņota, 2629 – potenciāli piesārņota). Dati no vecās datu bāzes ir pārnesti uz jauno informācijas sistēmu. Datu bāzes publiska versija ir pieejama LVĢMC tīmekļa **vietnē**, kā arī šim nolūkam izstrādātā mobilajā **lietotnē** – **"PPPV – piesārņotās vietas".**

2019.gada 28.maijā **Interreg Centrālā Baltijas jūras reģiona programmas** projekta **"Inovatīva, ilgtspējīga sanācija" (INSURE - Innovative Sustainable Remediation")** noslēguma pasākumā Latvijā, projekta partneri – **Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, Vidzemes plānošanas reģions** un **Valmieras pilsētas pašvaldība** informēja par projektā paveikto, kā arī diskutēja par PPPV pārvaldības izaicinājumiem un iespējām Latvijā.

Piesārņotās vietas, kas satur bīstamas vielas, apdraud vidi visās valstīs, kas atrodas pie Baltijas jūras. Piesārņojuma veids un izcelsme atšķiras dažādās valstīs, tomēr tiek uzskatīts, ka tas nāk no vecām rūpnīcām, militārām bāzēm vai citām piesārņotām vietām.

Līdz ar to projektā, sadarbojoties ar partnerorganizācijām no Zviedrijas un Somijas, tika izvirzīts mērķis - **uzlabot un palielināt piesārņoto vietu sanāciju, tādējādi samazinot bīstamo vielu nokļūšanu Baltijas jūrā.**

Kā sasniegtie rezultāti Latvijā tika izcelti:

Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs

- **Izstrādāta jauna PPPV datu bāze;**
- **Izstrādāta PPPV kartes mobilā lietotne;**
- **Piemērots pazemes ūdeņu piesārņojuma modelis Latvijas vajadzībām;**
- **Apkopota informācija par Vides kvalitātes standarta robežvērtībām;**
- **Izstrādāti informatīvie materiāli par dažādiem piesārņotājiem.**

Valmieras pilsētas pašvaldība kopā ar Vidzemes plānošanas reģionu

- Veikta piesārņoto pilotteritoriju izpēte – Vecate, Dzērbene, Buka, Valmiera;
- **Izstrādātas stratēģijas piesārņoto teritoriju apsaimniekošanai;**
- **Izstrādāta stratēģija piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu prioritizēšanai;**
- Veikta piesārņoto teritoriju attīrīšanas alternatīvu un izmaksu efektivitātes analīze;
- Veikti piesārņojuma *in-situ* sanācijas metožu pilottesti

Pasākumā aktualizēts arī **piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu pārvaldes jautājums** un atzīmēta savstarpējās sadarbības nepieciešamība starp piesārņoto zemju īpašniekiem, pašvaldībām un reģionālajām vides pārvaldēm. Lai to sekmētu **projektā izstrādāta stratēģija** ar mērķi sniegt rekomendācijas zemju īpašniekiem un pārvaldniekiem vēsturisko PPPV pārvaldībai. Tajā ir iekļauts īss normatīvo aktu apskats, metodes, kā pašam novērtēt piesārņojuma klātbūtni un nopietnību, izskaidroti pamatprincipi par piesārņotāju izplatīšanos vidē, kā arī iekļauti iespējamie rīcības modeļi īpašniekiem un pārvaldītājiem, iespējamās sanācijas un atveseļošanas metodes un ieteikumi sadarbības veicināšanai starp iesaistītajām pusēm.

Pasākuma dalībnieki atzinīgi vērtēja **INSURE** projekta pieredzi un kā būtiski aspekti atzīmēti **ekspertu izglītošanās**, **dalīšanās ar informāciju** un **nepilnību novēršana tiesību aktos**, kas ievērojami sekmētu visu iesaistīto pušu sadarbību Latvijā.

Pozitīvi vērtējama arī jaunu **Ministru kabineta noteikumu izstrāde "Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu apzināšanas un reģistrācijas noteikumi" (Valsts sekretāru sanāksmē izsludināts 2018.gada 18.oktobrī (VSS-1064)).** Kā informēja Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Vides aizsardzības departamenta direktore Rudīte Vesere: "Ministru kabineta noteikumu mērķis ir nodrošināt pašreizējai situācijai atbilstošu, elektronisku informācijas aprites kārtību starp PPPV apzināšanā un reģistrēšanā iesaistītajām institūcijām, ņemot vērā projekta INSURE ietvaros izstrādāto jaunu un modernāku PPPV datu bāzi, kurā gan pašvaldībām, gan Valsts vides dienestam ir iespēja atjaunot informāciju tiešsaistē".

Projekts tiek īstenots laikā no 2015.gada septembra līdz 2019.gada augustam. Projektam piešķirtais Eiropas Reģionālā attīstības fonda finansējums **ir 1 877 434 MEUR.**

Informācija par projektu:

- **http://www.insureproject.se**
- **http://database.centralbaltic.eu/project/6**
- **https://www.meteo.lv/lapas/par-centru/eiropas-savienibas-lidzfinansetie-projekti/insure/insure?&id=2122&nid=1045**
- **http://www.vidzeme.lv/lv/projekti/inovativa_ilgtspejiga_attirisana_insure**
- **https://www.valmiera.lv/lv/attistiba/projekti/projekti_ieviesana/centrala_baltijas_juras_regiona_parrobezu_sadarbibas_programma/**

Projekta kontaktpersonas Latvijā:

Maija Rieksta, projekta "Insure" vadītāja Vidzemes plānošanas reģionā, maija.rieksta@vidzeme.lv, 26099521

Intars Cakars, Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra Ķīmisko vielu un bīstamo atkritumu nodaļas vadītājs, Intars.Cakars@lvgmc.lv.

Maija Zālamane, projekta "Insure" vadītāja Valmieras pilsētas pašvaldībā, maija.zalamane@valmiera.lv.